

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Francesc Macià, a París, pujant al tren que el portaria cap a Catalunya el febrer del 1931 ■ FAMÍLIA MAYMÍ / ARXIU

Teixint aliances a fora

INICIATIVA • Un llibre explora el viatge que va fer Macià a la Rússia soviètica, l'octubre del 1925, per intentar buscar suport econòmic i polític per al catalanisme i una insurrecció contra la dictadura de Primo de Rivera **EXTERIOR** • Aquesta expedició va ser molt pionera i és considerada una de les primeres temptatives per internacionalitzar el “problema català”

Anna Ballbona
BARCELONA

Quan ara es parla del procés sobiranista sovint es remarca la necessitat de difondre a l'exterior les reivindicacions catalanes. Un dels primers que ho va fer, endut per una combinació de la necessitat del moment i d'una visió política ampla, va ser Francesc Macià. L'octubre del 1925, en plena dictadura de Primo de Rivera i quan ell aleshores era el cabdill del partit Estat Català, instal·lat a l'exili, Macià viatja a Moscou. Busca el suport econòmic i polític per al moviment catalanista i per sumar forces de cara a una insurrecció contra la dictadura. Així ho expliquen Enric Ucelay-Da Cal i Joan Esculies en el llibre *Macià al país dels soviets* (Edicions de 1984), que aporten documentació inèdita, com ara els informes que va elaborar Macià per intentar convèncer les autoritats soviètiques que es trobaven a l'Arxiu de la Internacional Comunista, a Moscou.

Amb aquests informes, les notes de despeses que fa Macià, el diari del seu acompanyant i secretari, un jove i jove Josep Carner-Ribalta i

altres textos de l'època, entre d'altres dades, els autors reconstrueixen com va ser aquella expedició, que va tenir tints d'aventura pionera. Es pot considerar una de les primeres temptatives d'internacionalització del malestar català.

Abans de marxar a Moscou, Macià havia explorat altres vies per generar complicitats i crear un moviment unitari cap a la insurrecció de Primo de Rivera i “alliberar Catalunya”. L'extint coronel intenta ar-

Macià arriba a Moscou
en el pitjor moment, quan el règim soviètic té massa problemes interns

ribar a un acord amb la CNT i els republicans i, al mateix temps, sondeja i identifica els diferents sectors del catalanisme –“les clivelles del catalanisme”, indica Ucelay-Da Cal– per generar un moviment unitari. Tot això, no cal dir-ho, seran empreses molt complicades (amb Cambó, de la Lliga, estan enfrontats). Sigui com sigui, la proximitat de Macià amb la CNT, que serà clau en els complicats anys 30,

s'haurà gestat en les complicitats que hi genera en aquest moment. La difícil situació financera –Macià és acabat però fins a un cert punt– el porta a explorar la via de la Internacional Comunista.

El viatge de Macià a Moscou –una petita aventura en si mateixa, amb canvi de trens i presentació de credencials secretes– vol aprofitar els vents favorables cap a la insurrecció dels nacionalismes que el règim soviètic anima. Però l'Avi arriba massa tard a la capital russa per treure rèdit d'aquesta política. “Hi arriba en el pitjor moment possible; si hi hagués pogut anar vuit mesos abans, potser haguera trobat algú que li hagués signat algun teló”, apunta Ucelay-Da Cal. Els anys anteriors al 1925, Moscou insufla les insurreccions aquí i allà. Quan Macià s'hi planta, “la situació política s'ha capgirat”, el règim soviètic es troba en el moment-cruïlla clau que decantarà el seu lideratge, i sembla que ja en té prou amb els seus problemes interns com per ajudar altres revolucions. És encara un règim incipient que té tot just un any i mig d'existència. D'aquí, també, el caràcter pioner del viatge de l'Avi, que hi va quan encara no és habi-

Lluny d'un arrauxat

Una de les imatges tòpiques de Francesc Macià l'ha dibuixat sovint com un polític boig i arrauxat. Aquesta és una de les idees que el llibre ‘Macià al país dels soviets’ desmunta, aportant dades de totes les trobades polítiques que va mantenir en aquells anys. “Macià és un polític extremista però racional i actua com a tal; és un polític professional, molt conscient de l'escenari polític”, amb moltes coneixences i molt ben connectat, comenta un dels autors, Ucelay-Da Cal.

tual anar-hi. Segons Ucelay-Da Cal, els viatges a l'URSS, organitzats a la manera turística pel mateix règim, comencen a partir del 1928.

Macià s'entrevista amb Bukharin, secretari internacional del comitè internacional del comitè central executiu del Partit Comunista rus i de la Internacional Comunista. Però Bukharin ja és “desfavorable a aquestes aventures internacionals” i fa passar el líder d'Estat Català pel corollari de l'elaboració d'informes per donar-li llargues. En veure que les converses no avancen i sempre agafen un to merament protocol·lari, al cap de tres setmanes de ser-hi, Macià decideix que és hora de tornar: la via perquè la Internacional Comunista “assumeixi el plet català és impossible”. Tot plegat, amb la remor de fons del guirigall de grupuscles que assajaven algun complot contra Primo de Rivera, el 1926 duria Macià a provar per ell mateix “una incursió separatista a Catalunya amb el suport eventual de la CNT”. Seria el fracassat complot de Prats de Molló. L'Avi hauria de tardar cinc anys encara a poder agafar, per fi, un tren triomfant de retorn cap a una Catalunya republicana. ■